

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/466/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7104899720
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Duditš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7104899720.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Duditša a členiek senátu JUDr. Evy Feťkovej a JUDr. Dany Ferkovej v právnej veci žalobcov: 1. K. Y., Y.. XX.X.XXXX, 2. E. Y., B.. Š., Y.. XX.XX.XXXX, obaja bytom Košice - Krásna, Edisonova 25, zastúpení JUDr. Milanom Slobodníkom, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovaným: 1. V. Z., Y.. X.X.XXXX, 2. Q. Z., B.. V., Y.. XX.X.XXXX, W. E. R., C. X, zastúpení JUDr. Zuzanou Komorovskou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 57, v konaní o zaplatenie 3.983,27 eur (120.000,- Sk) s príslušenstvom o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 30.01.2013 č.k. 13C/319/2004-277 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania žalovaným v 1. a 2. rade proti žalobcom v 1. a 2. rade n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia v 1. a 2. rade sa v konaní domáhajú, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť im spoločne a nerozdielne sumu 3.983,27 eur (predtým 120.000,- Sk) s 15,5 % úrokom z omeškania od 1.1.2002 do zaplatenia a nahradiť im trovy konania z dôvodu, že so žalovanými uzavreli zmluvu o prevode vlastníctva bytu, ktorej predmetom bol byt č. X Y. X. I. E. Z. G. R. Y. S. Č.. XX spolu so spoluvlastníckym podielom na pozemku a na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu. Žalovaní vyplatili v hotovosti sumu 200.000,- Sk. Žalovaná v 2. rade zmluvu vypovedala, pričom zo zaplatenej sumy 200.000,- Sk im žalovaní vrátili iba 80.000,- Sk.

Súd prvého stupňa rozsudkom z 30.01.2013 č.k. 13C/319/2004-277 uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne sumu 3.983,27 eur s 15.5 % ročným úrokom z omeškania od 1.1.2002 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh voči žalovanej v 2. rade zamietol. Vo vzťahu žalobcov a žalovaného v 1. rade priznal žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov právneho zastúpenia v sume 2.785,01 eur a iných trov v sume 199,16 eur, ktoré je žalovaný v 1. rade povinný zaplatiť právnemu zástupcovi žalobcov v 1. a 2. rade do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo vzťahu žalobcov v 1. a 2. rade a žalovanej v 2. rade priznal žalovanej v 2. rade náhradu trov právneho zastúpenia v sume 849,36 eur, ktorú sumu sú žalobcovia povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne právnej zástupkyňi žalovanej v 2. rade do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa rozsudok odôvodnil tým, že žalovaná v 2. rade ako predávajúca uzavrela so žalobcom v 1. rade ako kupujúcim kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod vlastníctva bytu č. X Y. X. I. E. Z. G. R.Q., Y. S. XX, C.. Č.. XXX a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach

bytového domu vo veľkosti XXX/XXXXX a spoluvlastníckeho podielu na pozemkoch parc. č. XXXX, XXXX A. XXXX G. R.. Ú. R.-C. G. G. XXX/XXXXX. Kúpna zmluva bola uzavretá 28.2.2001, pričom za predávajúcu žalovanú v 2. rade uzavrel kúpnu zmluvu jej manžel, teda žalovaný v 1. rade. Kúpna cena bola dohodnutá vo výške 450.000,- Sk, z ktorej 200.000,- Sk vyplatili žalobcovia žalovanému v 1. rade v hotovosti pri podpísaní zmluvy a ich prevzatie potvrdil žalovaný v 1. rade svojím podpisom. Zvyšok kúpnej ceny mali žalobcovia vyplatiť po schválení stavebného úveru zo Slovenskej sporiteľne, a.s., najneskôr do 3 mesiacov od podpísania zmluvy. Prevzatie sumy 200.000,- Sk je potvrdené príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 13.2.2001. Žalovaná v 2. rade písomnou výpoveďou z 12.7.2001 vypovedala uzavretú kúpnu zmluvu pre nemožnosť plnenia. Vo výpovedi oznámila, že sumu 200.000,- Sk, ktorá bola vyplatená ako záloha ku kúpnej cene a ktorá bola prevzatá jej manželom, vráti žalovaným do 30 dní od doručenia výpovede. Žalovaná v 2. rade zaslala žalobcom dňa 28.12.2001 sumu 10.000,- Sk, dňa 18.1.2002 sumu 15.000,- Sk a dňa 8.1.2002 sumu 5.000,- Sk. Dňa 9.12.2003 si žalobcovia započítali proti žalovaným sumu 50.000,- Sk z titulu zmluvy o pôžičke uzavretej medzi žalobkyňou v 2. rade a žalovaným v 1. rade. Zvyšok sumy 120.000,- Sk tvorí žalovanú pohľadávku.

Súd prvého stupňa vyhodnotil, že kúpna zmluva o prevode vlastníctva bytu Č.. X Y. X. I. E. Z. G. R. Y. S. XX a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach na pozemku uzavretá medzi žalovanou v 2. rade a žalobcom v 1. rade je absolútne neplatná, pretože túto zmluvu v mene žalovanej v 2. rade ako výlučnej vlastníčky nehnuteľnosti uzavrel a podpísal žalovaný v 1. rade, hoci na to od žalovanej v 2. rade nemal písomné plnomocenstvo. Neplatnosť zmluvy vyplýva z ust. § 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zálohu kúpnej ceny vo výške 200.000,- Sk prevzal od žalobcov žalovaný v 1. rade, ktorý si túto sumu ponechal pre vlastnú potrebu. Tým, že je kúpna zmluva neplatná, je žalovaný v 1. rade povinný sumu, ktorú prevzal ako zálohu, vrátiť žalobcom. Po prihladnutí na vrátenie sumy 30.000,- Sk, ktorú vrátila žalovaná v 2. rade a na započítanie sumy 50.000,- Sk zostal žalovaný v 1. rade dlžný žalobcom sumu 12.000,- Sk. Žalovaný v 1. rade tvrdil, že žalobkyňa v 2. rade dňa 06.02.2002 od neho prevzala sumu 130.000,- Sk, túto skutočnosť však riadne nepreukázal, pretože pravosť podpisu žalobkyne v 2. rade bola spochybnená znaleckým dokazovaním v trestnom konaní Okresného súdu Košice I pod sp.zn. 1T/107/2003. Nárok žalobcov nie je premlčaný s poukazom na § 107 ods. 1 a 2 OZ. Žalobkyňa v 2. rade uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 11.06.2002 v trestnom konaní, v tomto riadne pokračovala, pričom dvojročná subjektívna lehota začala plynúť 13.02.2001, kedy žalovaný v 1. rade prevzal zálohu 200.000,- Sk. Trestné konanie bolo právoplatne skončené dňa 11.06.2005 a žalobcovia podali žalobu 03.08.2004, teda ešte počas spočívania premlčacej lehoty. Povinnosť žalovaného v 1. rade vrátiť žalobcom sumu 120.000,- Sk vyplýva z ust. § 451 ods. 1 a 2 OZ, pretože ide o bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu. Vo vzťahu k povinnosti žalovaného v 1. rade vrátiť žalovanú sumu samostatne súd prvého stupňa uviedol, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov žalovaných bolo právoplatne zrušené rozsudkom Okresného súdu Košice I a vyporiadané dňa 28.12.2000, preto suma prevzatá žalovaným v 1. rade dňa 13.02.2001 nemohla patriť do BSM žalovaných v 1. a 2. rade. Preto súd prvého stupňa zaviazal na vrátenie sumy iba žalovaného v 1. rade a voči žalovanej v 2. rade návrh zamietol, pretože žalovaná v 2. rade nie je pasívne legitimovaná v tomto spore.

O úroku z omeškania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka s použitím ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Vo vzťahu medzi žalobcami a žalovaným v 1. rade boli úspešní žalobcovia, naopak vo vzťahu medzi žalobcami a žalovanou v 2. rade bola úspešná žalovaná v 2. rade.

Proti rozsudku podali včas odvolanie žalobcovia, a to proti všetkým výrokom rozsudku súdu prvého stupňa z odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a), v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. a navrhujú, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolatelia tvrdia, že rozsudok súdu prvého stupňa nie je odôvodnený podľa § 157 ods 2 O.s.p., čo odporuje princípom spravodlivého súdneho procesu. Považuje rozhodnutie za nedostatočne odôvodnené a za nezrozumiteľné vo vzťahu k otázke pasívnej solidarity žalovaných. Odvolatelia tvrdia, že otázka pasívnej solidarity je podstatnou skutočnosťou skúmanou v tomto konaní. Súd

prvého stupňa sa nevysporiadal s argumentami žalobcov týkajúcimi sa pasívnej solidarity a jeho záver nemožno považovať za logický a presvedčivý. Bezdôvodným obohatením vzniká sekundárna povinnosť predvídaná sankciou právnej normy vydať alebo nahradiť bezdôvodne získaný majetkový prospech tomu, na úkor koho bol získaný. Vznik bezdôvodného obohatenia nemusí súvisieť s protiprávnym úkonom a nie je na jeho získanie potrebné zavinenie obohateného. Predpokladom zodpovednosti za majetkový prospech, ktorý sa musí vydať, je objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva. Pasívna solidarita dlžníkov vychádza z ust. § 511 OZ a vzniká okrem iného aj v prípadoch, ak to vyplýva z povahy plnenia. Odvolatelia poukazujú na to, že žalovaní sú manželia, pri dohadovaní podmienok zmluvy o prevode bytu pri podpisovaní a odovzdávaní zálohy obaja vystupovali spoločne. Aj z ich výpovedí vyplýva, že celú záležitosť dohadovali a riešili spolu. Žalovaná v 2. rade bola vlastníčkou predávaného bytu a žalovaný v 1. rade bol jej zástupcom pri predaji. Sumu 200.000,- Sk použili spoločne, čo vyplýva z výpovede žalovanej na pojednávaní dňa 09.11.2005 ako zálohu na kúpu iného bytu. Z povahy plnenia žalovaných preto vyplýva, že obaja žalovaní sú povinní zaplatiť dlžnú sumu spoločne a nerozdielne. O tom, že u žalovaných ide o úmyselný, opakovaný a koordinovaný postup, ktorého cieľom je spoločne sa obohatiť, poukazujú aj rozhodnutia Okresného súdu Košice - okolie v konaní pod sp.zn. 15C/55/2010 a v konaní pod sp. zn. 5T/72/2010. V ďalšej časti odvolatelia citujú z citovaných rozhodnutí. Podľa názoru odvolateľov skúmaním povahy prijatého plnenia možno dôjsť k záveru o pasívnej solidarite oboch žalovaných. Žalovaní prijímali zálohy na kúpnu cenu nehnuteľnosti vo viacerých prípadoch, čím sa obaja opakovane bezdôvodne obohacovali. Preto navrhujú, aby žalovaní boli zaviazaní zaplatiť dlžnú sumu spoločne a nerozdielne a v tejto súvislosti, aby bol zmenený aj výrok o trovách konania.

V písomnom podaní doručenom odvolaciemu súdu 13.03.2014 odvolatelia oznámili, že rozsudok Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 14.12.2011 sp.zn. 15C/55/2010, ktorý spomínajú v odôvodnení odvolania, nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16.10.2013 sp.zn. 11C/198/2012.

Žalovaní sa k odvolaniu nevyjadrili.

Krajský súd ako súd odvolací prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

Odvolací súd konštatuje, že medzi účastníkmi nebol sporný skutkový stav vychádzajúci z okolností, za ktorých bola uzatváraná kúpna zmluva, ďalej zo spôsobu, akým došlo k odstúpeniu od zmluvy, ani okolností zaplataenia zálohy kúpnej ceny a čiastočného vrátenia kúpnej ceny, resp. započítania pohľadávok voči nevrátenej kúpnej cene.

Predmetom odvolania je právne posúdenie otázky, či povinnosť vrátiť žalobcom sumu 3.983,27 eur (120.000,- Sk) spočíva iba na žalovanom v 1. rade, alebo tu existuje povinnosť oboch žalovaných zaplatiť žalobcom dlžnú sumu spoločne a nerozdielne.

Odvolací súd poukazuje na to, že v uznesení 29.01.2010 č.k. 3Co/238/2009-144 vyslovil právny názor vo vzťahu k prejednávanej veci, ktorým bol súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O.s.p.).

Súd prvého stupňa riadne a úplne zistil skutkový stav veci, tento zistený skutkový stav podradil pod relevantné ustanovenia hmotného práva a vo veci správne rozhodol. Dôvody rozhodnutia sú jasné, logické a zrozumiteľné. Odvolací súd nezistil existenciu takých väd konania, ktoré by odôvodňovali zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 O.s.p. Odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa v tom, že zmluva o prevode vlastníctva bytu uzavretá 28.02.2001 je absolútne neplatná. Tento záver vychádza zo skutočnosti, že

výlučnou vlastníčkou bytu na S. XX bola žalovaná v 2. rade a žalovaný v 1. rade, ktorý pri podpisovaní vystupoval ako jej splnomocnenec nemal udelené písomné plnomocenstvo na tento úkon, ktoré vyžaduje zákon. Pre nedodržanie písomnej formy nedošlo k účinnému právnomu úkonu prevodu vlastníckeho práva. Súd prvého stupňa tiež správne vyhodnotil skutočnosť, že žalovaní v 1. a 2. rade mali zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Za tejto situácie, ak zálohu kúpnej ceny v sume 200.000,- Sk prevzal výlučne sám žalovaný v 1. rade, nemohol u žalovanej v 2. rade vzniknúť záväzok z bezdôvodného obohatenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 451 ods. 1, 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Keďže žalovaná v 2. rade poprela, že by splnomocnila žalovaného v 1. rade na uzavretie zmluvy o prevode predmetného bytu, nie je možné dospieť k záveru, žeby zálohu kúpnej ceny z neplatnej zmluvy nadobudla ona. Je nepochybné, že zálohu kúpnej ceny 200.000,- Sk prevzal žalovaný v 1. rade, u ktorého tak došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia ako majetkového prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu.

Na tejto skutočnosti nič nemení ani neskoršie poskytnutie čiastočných plnení zo strany žalovanej v 2. rade. Vzhľadom na zrušené BSM žalovaných v 1. a 2. rade, tieto plnenia zakladajú vzťah medzi žalovaným v 1. rade a žalovanou v 2. rade.

Podstatná odvolacia námietka žalobcov smerujúca k záveru, že žalovaní sú povinní zaplatiť im žalovanú sumu spoločne a nerozdielne, nemá oporu v zistenom skutkovom stave ani v ustanoveniach hmotného práva.

Solidarita veriteľov spočívajúca v tom, že veriteľ je oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich (§ 511 ods. 1 OZ), je daná len v prípade, ak je takéto plnenie ustanovené právnym predpisom, alebo rozhodnutím súdu, alebo je dohodnuté medzi účastníkmi, alebo ak to vyplýva z povahy plnenia.

Pasívna solidarita sa uplatňuje v rámci bezpodielového spoluvlastníctva manželov (§ 145 ods. 2 OZ), avšak žalovaní v 1. a 2. rade majú bezpodielové spoluvlastníctvo zrušené. Pokiaľ žalobcovia namietali, že žalovaní boli zaviazaní solidárne na zaplatenie žalovanej sumy v konaní pred Okresným súdom Košice - okolie pod sp.zn. 15C/55/2010, k tomu odvolací súd uvádza, že v uvedenej veci pasívna solidarita žalovaných vyplývala z toho, že šlo o konanie, ktoré bolo v trestnom konaní právoplatne posúdené ako trestný čin.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Ako vecne správne posúdil aj rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím § 224 ods. 1 O.s.p. Žalobcovia boli v odvolacom konaní neúspešní a úspešným žalovaným trovy odvolacieho konania nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.